ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία:
Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

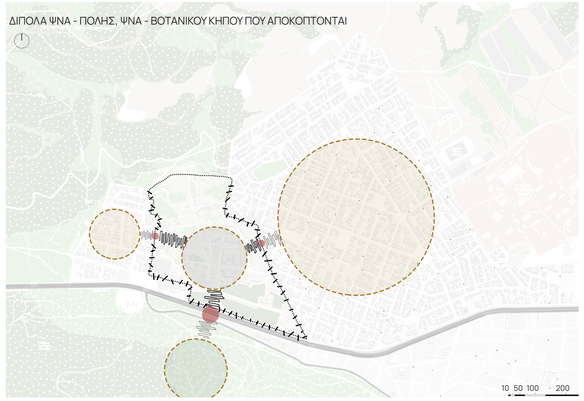
01 ΑΝΑΛΥΣΗ

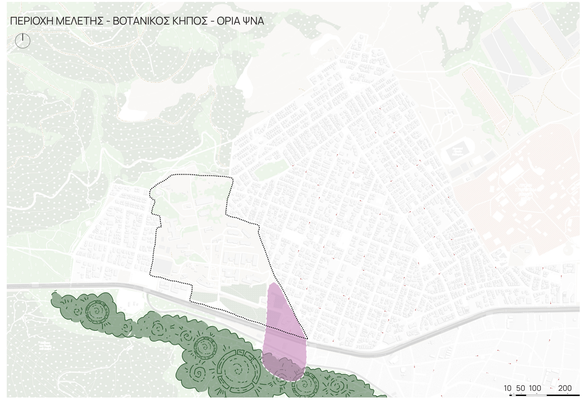
Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

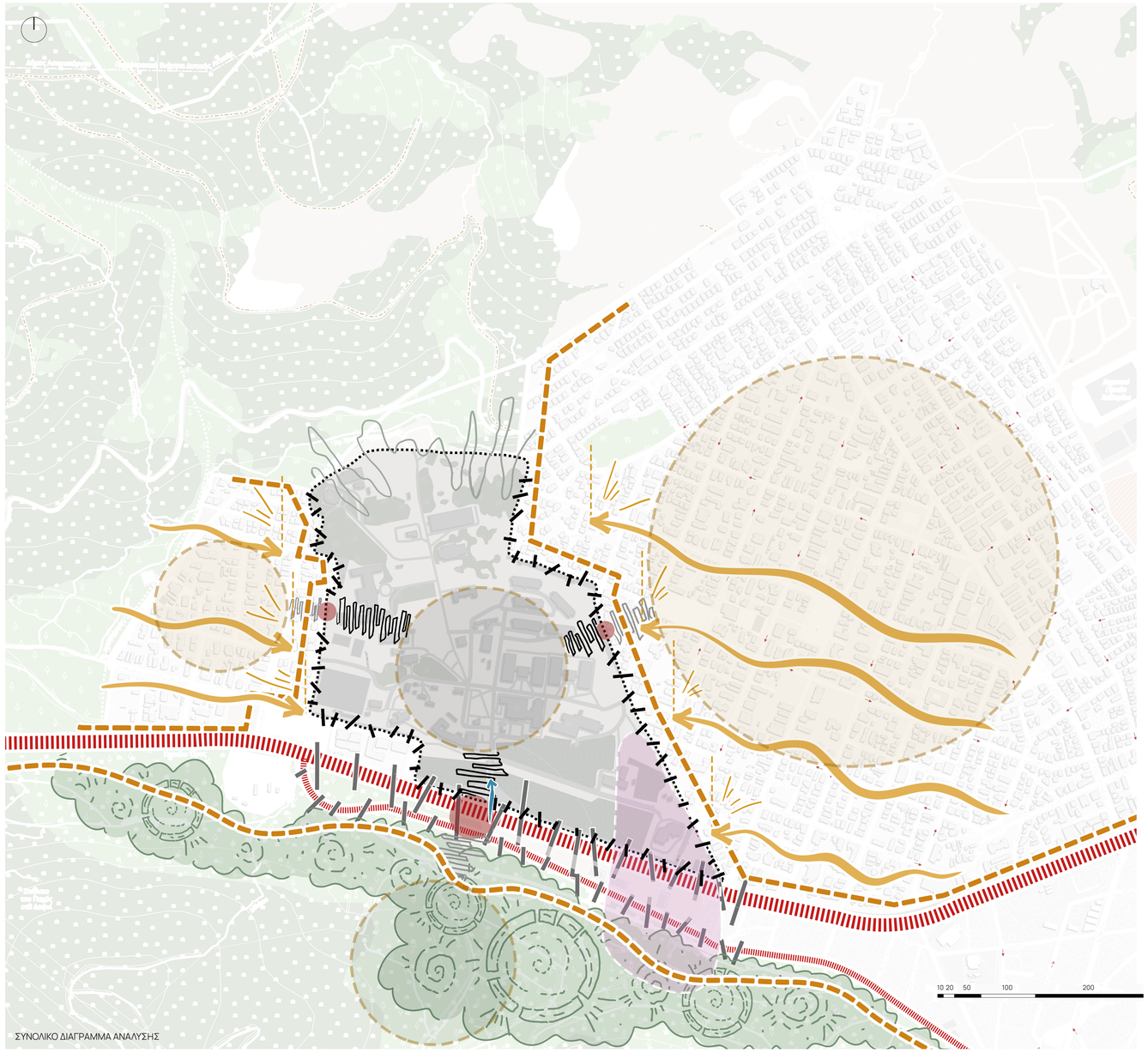
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

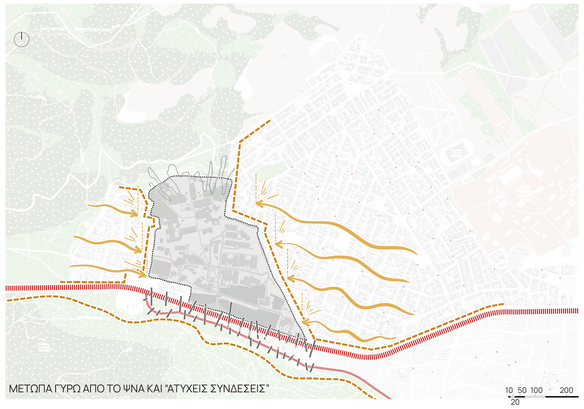

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Δαφνίου, τον Βοτανικό Κήπο Διομήδους, τον γύρω αστικό ιστό του Χαϊδαρίου, καθώς και τις οδούς Λεωφόρο Αθηνών και Ιερά Οδό. Οι δύο βασικοί οδικοί άξονες λειτουργούν ως όρια που διακόπτουν τις συνδέσεις με τον Βοτανικό Κήπο, εντείνοντας τον θόρυβο και την απομόνωση της περιοχής. Παράλληλα, το περιφραγμένο ΨΝΑ λειτουργεί ως ένας «μη-τόπος», αποφεύγεται από την πόλη και ενισχύει μια εικόνα απομάκρυνσης. Η απουσία πολιτιστικών και κοινωνικών χρήσεων επιβαρύνει ακόμη περισσότερο το στίγμα που συνοδεύει τον χώρο.

Στόχος της διπλωματικής είναι η άρση αυτού του στίγματος μέσα από τη δημιουργία ενός πολυλειτουργικού πυρήνα πολιτισμού, πρασίνου, κατοίκησης και δημόσιου χώρου δίπλα στο νοσοκομείο. Ο πυρήνας αυτός αναπτύσσεται στα όρια και τις συσχετίσεις ανάμεσα στα δίπολα ΨΝΑ–πόλη, ΨΝΑ–Βοτανικός Κήπος και πόλη–Βοτανικός Κήπος, προτείνοντας έναν τόπο «εξυγίανσης» και αλληλεπίδρασης.

Η πρόταση αξιοποιεί εργαλεία που διερευνήθηκαν και στην ερευνητική εργασία, όπως ο ανθρωποκεντρικός και βιωματικός σχεδιασμός, η ένταξη της φύσης και των αισθήσεων στον χώρο, δημιουργώντας ένα παλίμψηστο στην πόλη. Σκοπός είναι η αναβάθμιση της περιοχής, ο αποστιγματισμός της ψυχικής υγείας και η κοινωνική επανένταξη των ψυχικά πασχόντων. Παράλληλα, τίθενται ζητήματα αστικού σχεδιασμού, όπως η κλίμακα, η ιεράρχηση, η μετάβαση, το κενό και το πλήρες.

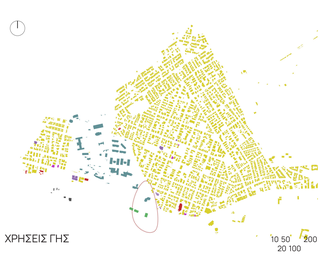
ΑΝΑΛΥΣΗ

Στην ανάλυση της περιοχής γύρω από την περιοχή μελέτης της διπλωματικής, παρατηρείται έντονα το φαινόμενο της αποκοπής του αστικού ιστού από τον Βοτανικό Κήπο, όπως και του ΨΝΑ από τον αστικό ιστό και τον Βοτανικό Κήπο. Η περίφραξη του ΨΝΑ καθώς και η Λεωφόρος Αθηνών και η Ιερά Οδός λειτουργούν σαν «όρια». Η περιοχή αποτελείται κυρίως από κατοικίες. Έτσι, σε συνδυασμό με το ΨΝΑ, είναι επιτακτική η ανάγκη αναβάθμισης της περιοχής και αποστιγματοποίησής της. Υπάρχουν ήδη εργαλεία όπως ο Βοτανικός Κήπος, και η ζωή που υπάρχει στην περιοχή λόγω των κατοικιών και των κεντρικών δρόμων.

ABSTRACT

The study area includes the Psychiatric Hospital of Dafni, the Diomedes Botanic Garden, the surrounding urban fabric of Chaidari, and the major roadways of Athinon Avenue and Iera Odos. These axes act as boundaries that disrupt connections with the Botanic Garden, intensifying noise and the sense of isolation. The bounded Psychiatric Hospital functions as a "non-place," avoided by the city and reinforcing an image of detachment. The absence of cultural and social uses further exacerbates the stigma attached to the site.

This thesis aims to challenge this stigma through the creation of a multifunctional core of culture, green space, housing, and public realm adjacent to the hospital. It emerges at the dualities of Hospital–City, Hospital–Botanic Garden, and City–Botanic Garden, proposing a space of healing and interaction.

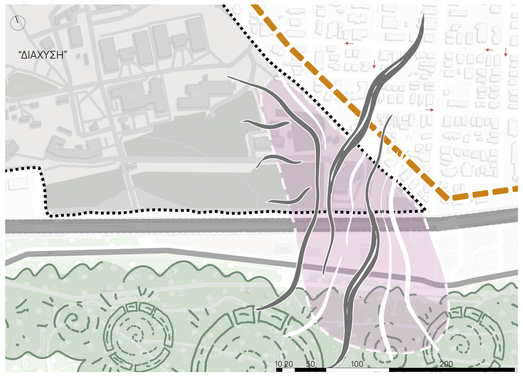
The proposal employs tools examined in the research project, such as human-centered and experiential design, the integration of nature, and the incorporation of the senses into space, creating a palimpsest in the city. These strategies aim to upgrade the area, destigmatize mental health, and foster the social reintegration of individuals with mental illness, while addressing urban design issues such as scale, hierarchy, transition, void, and solid.

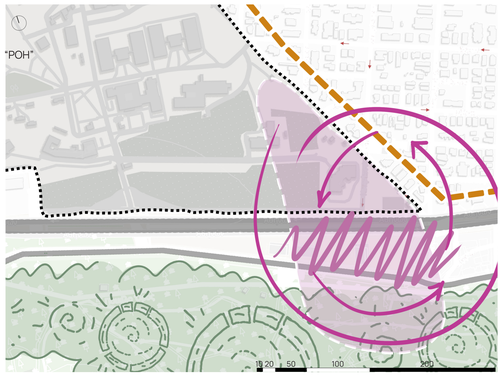
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

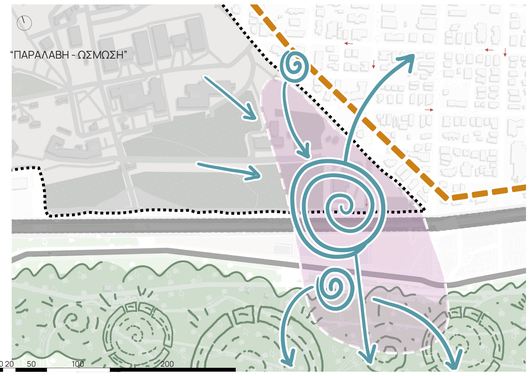
02 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

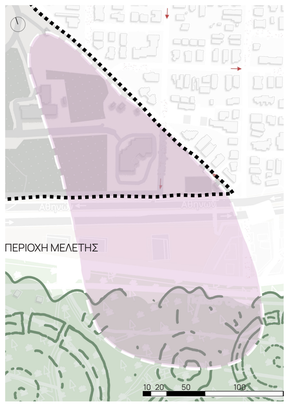
Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

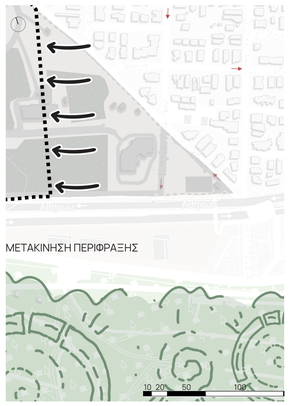
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο

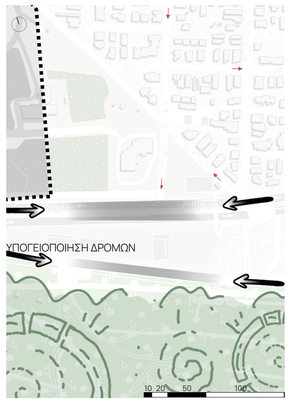

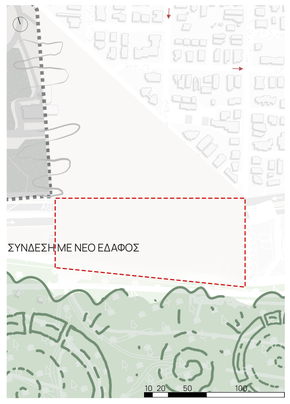

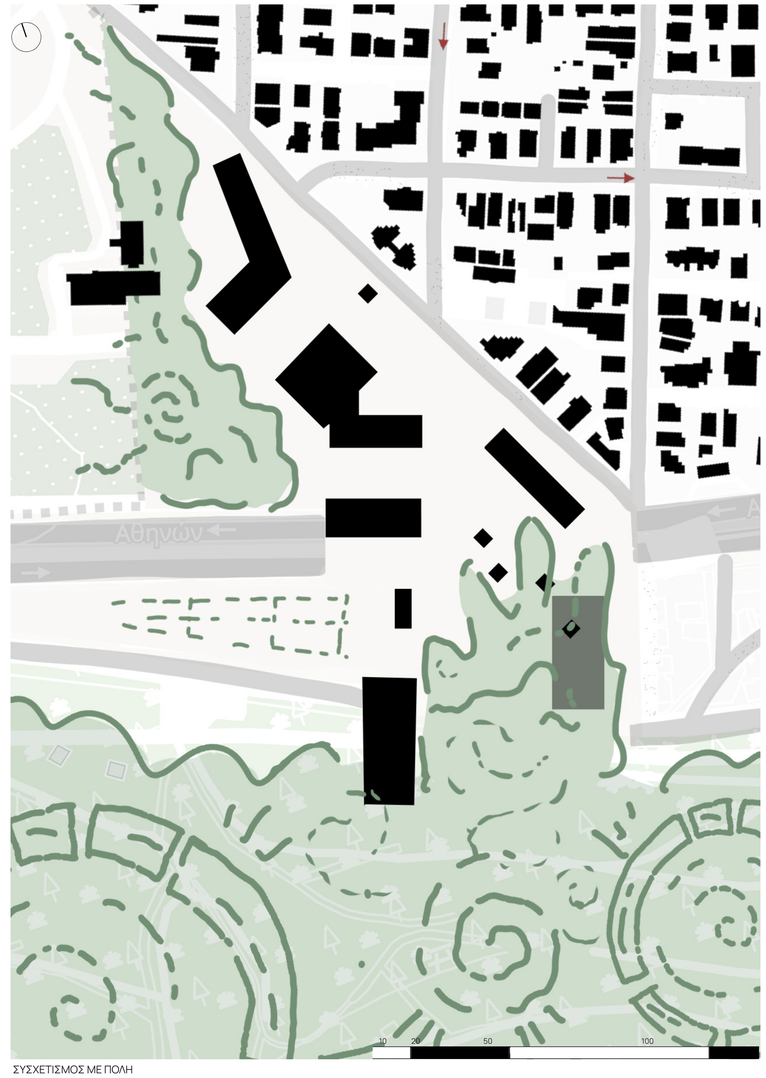

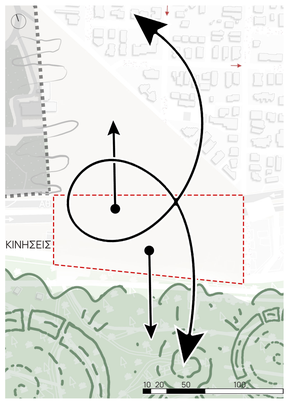

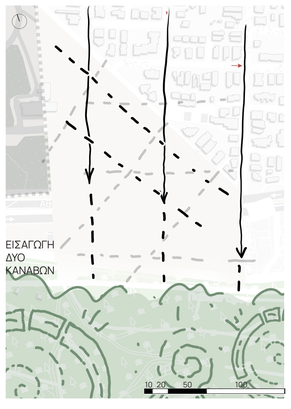

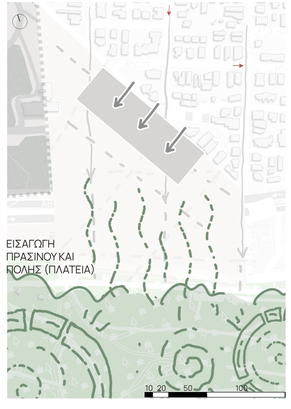

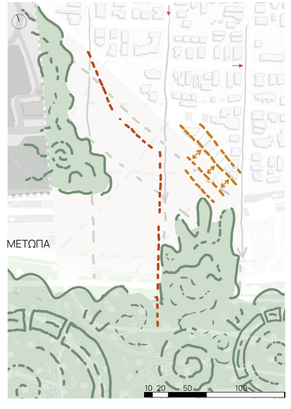

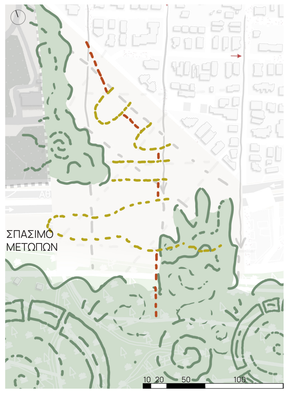
ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΠΟΛΗ

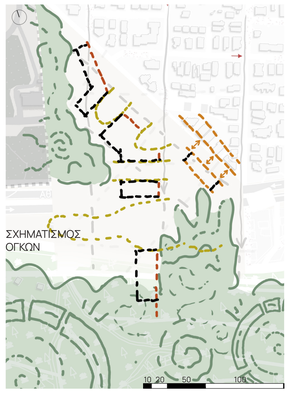

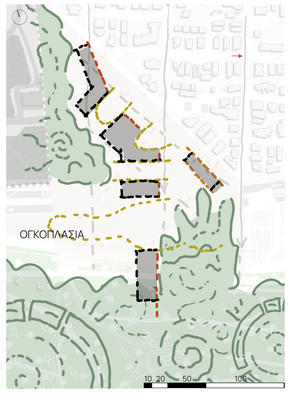

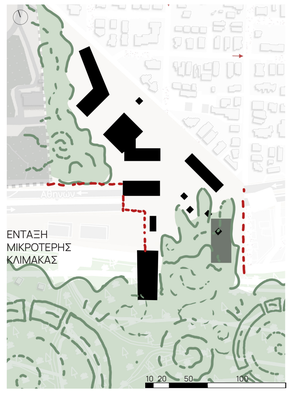

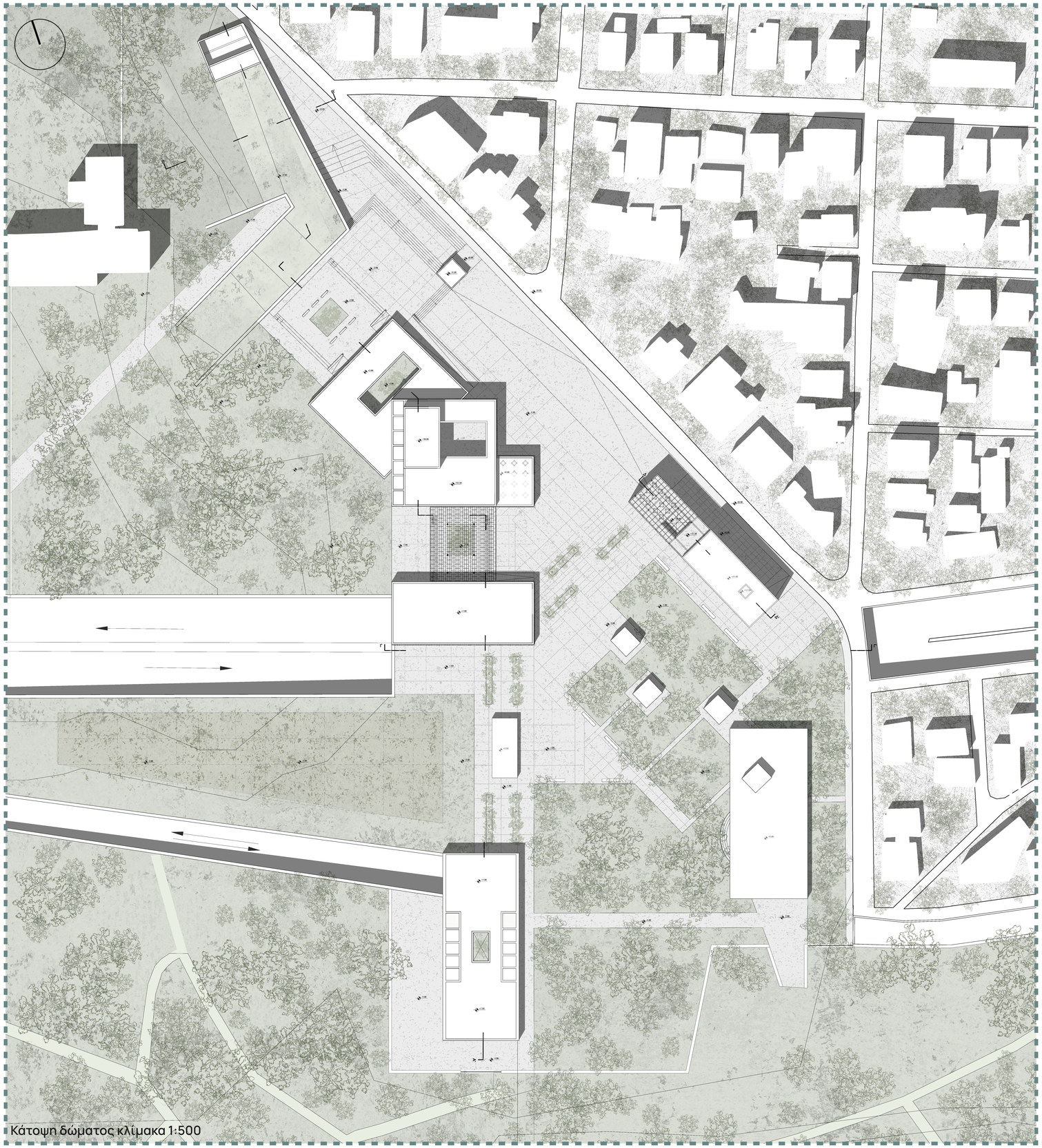

ΣΚΙΤΣΟ

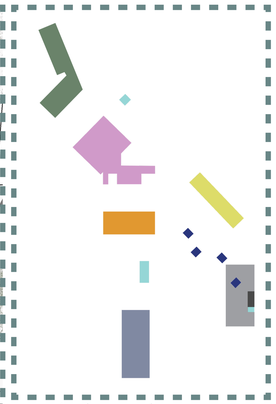
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

03 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

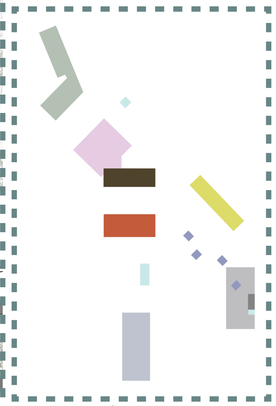
Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

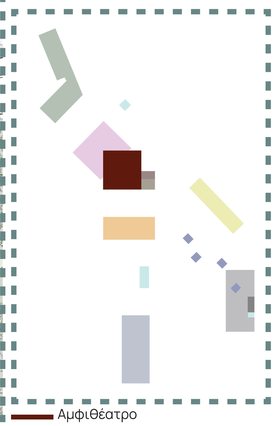

- Δημόσια αγορά
- Πολυχώρος - Εκθεσιακό κέντρο - εκδηλώσεις
- Κινησιολογία - χορός
- Εναλλακτικές θεραπείες - βοτανολογία
- Υποστηριζόμενη διαβίωση
- Παρατηρητήρια
- Στέγαστρο
- Δημόσιες τουαλέτες
- Περίπτερα εξυπηρέτησης και καθοδήγησης κοινού

- Βιβλιοθήκη
- Τέχνες

- Αμφιθέατρο

Κάτοψη δώματος κλίμακα 1:500

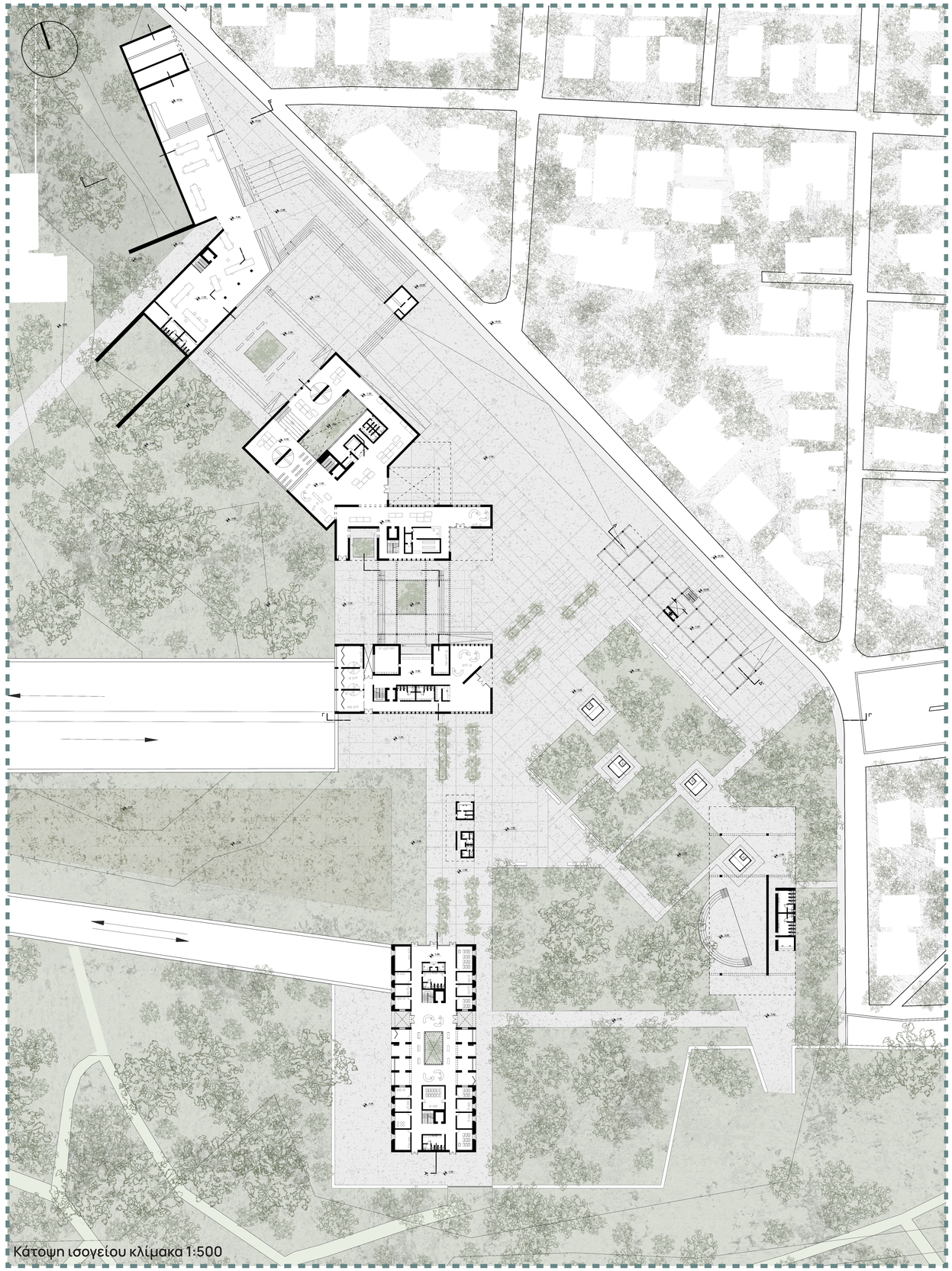

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

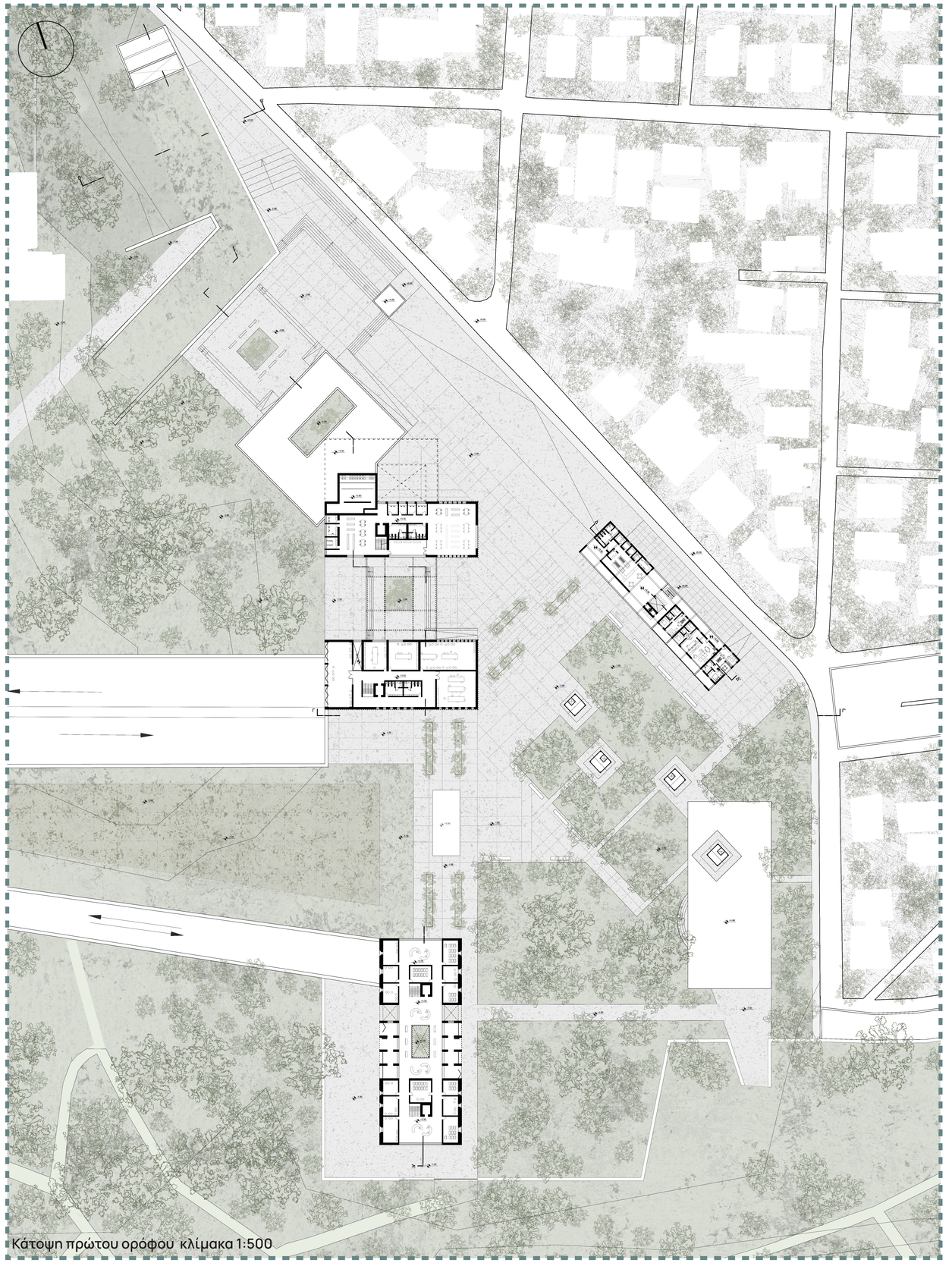
04 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

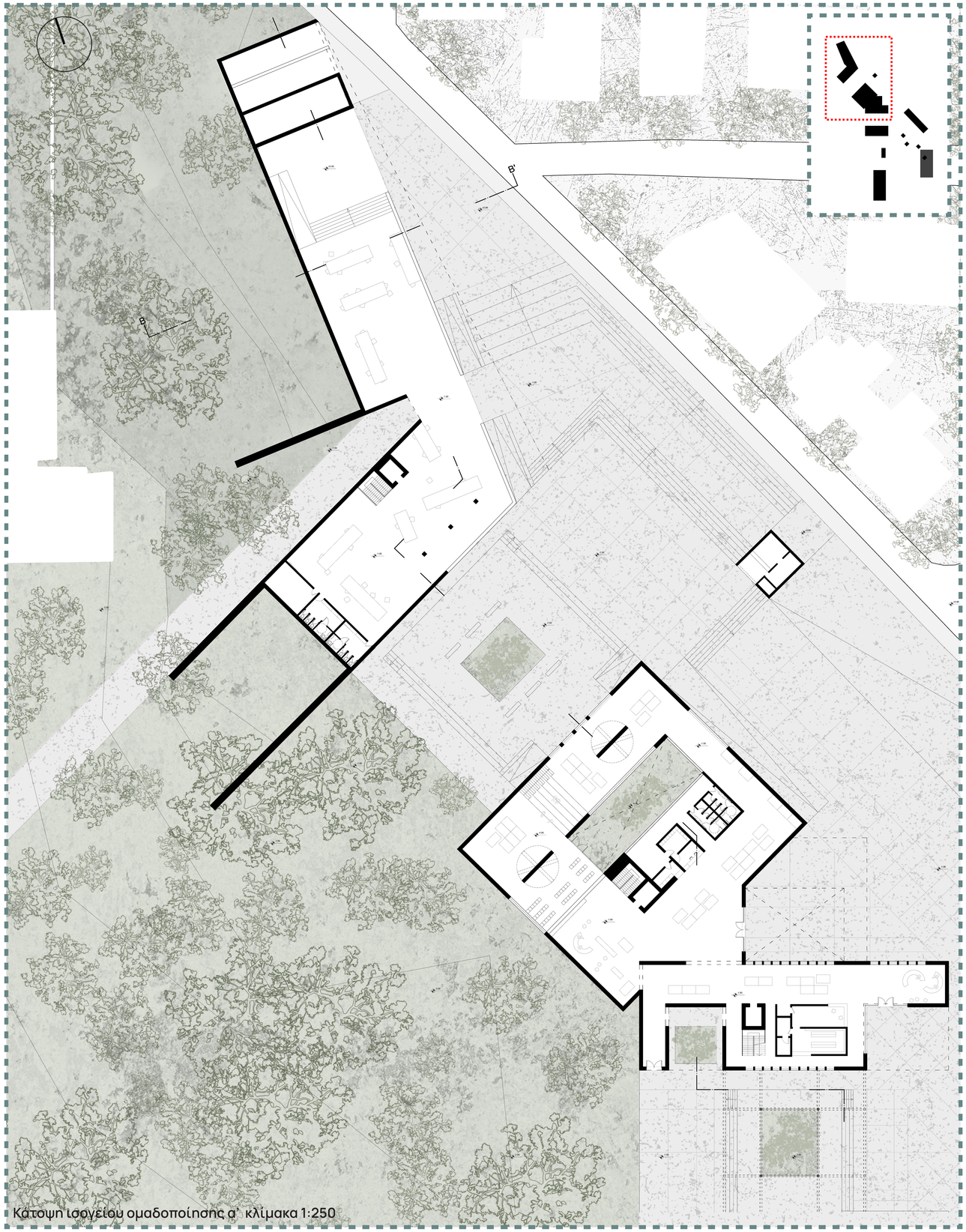
Κάτοψη ισογείου κλίμακα 1:500

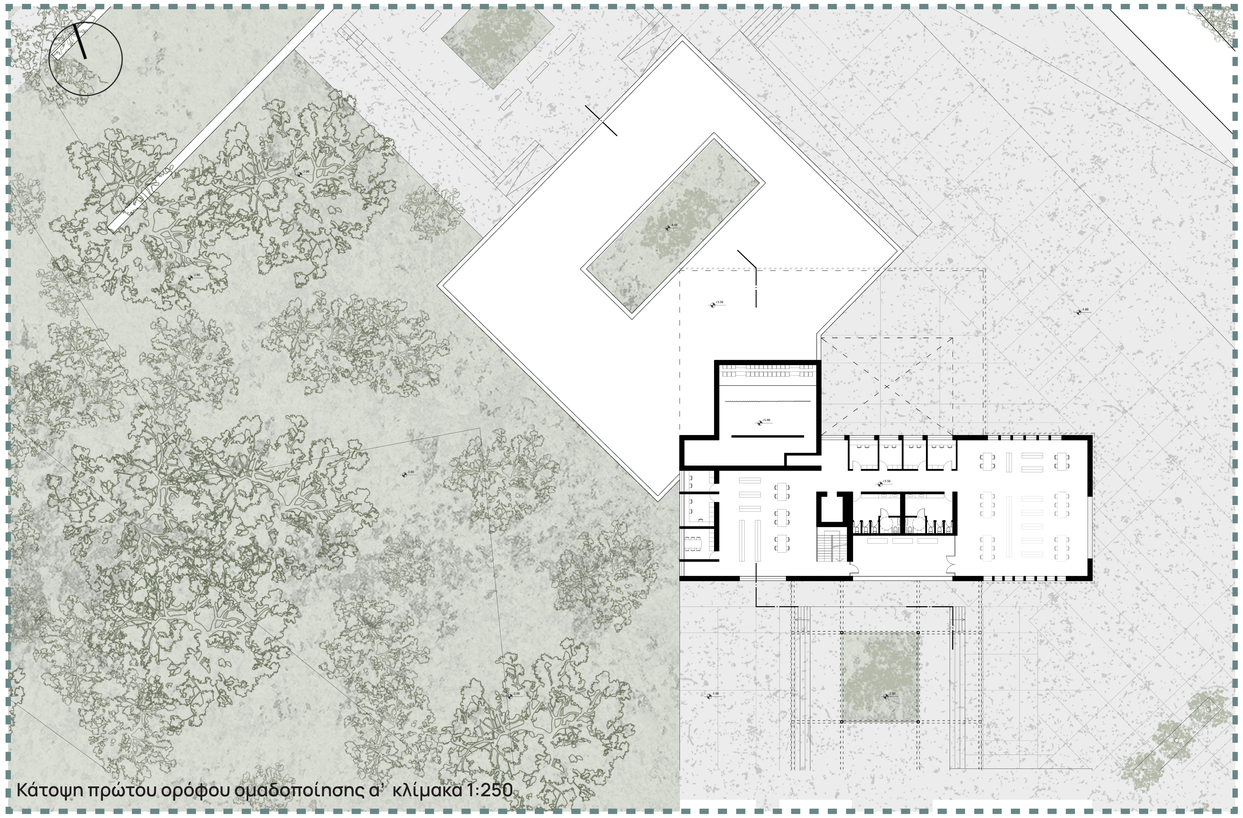
Κάτοψη πρώτου ορόφου κλίμακα 1:500

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

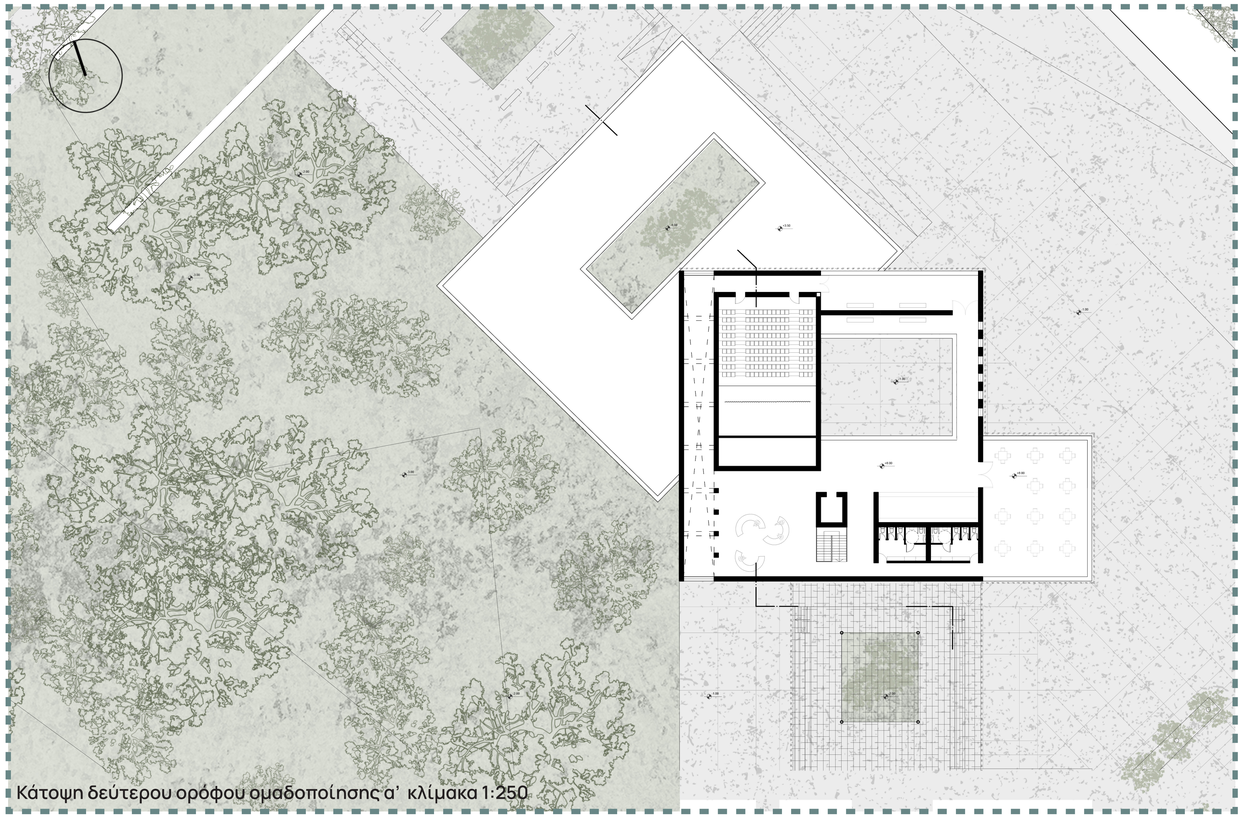
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο

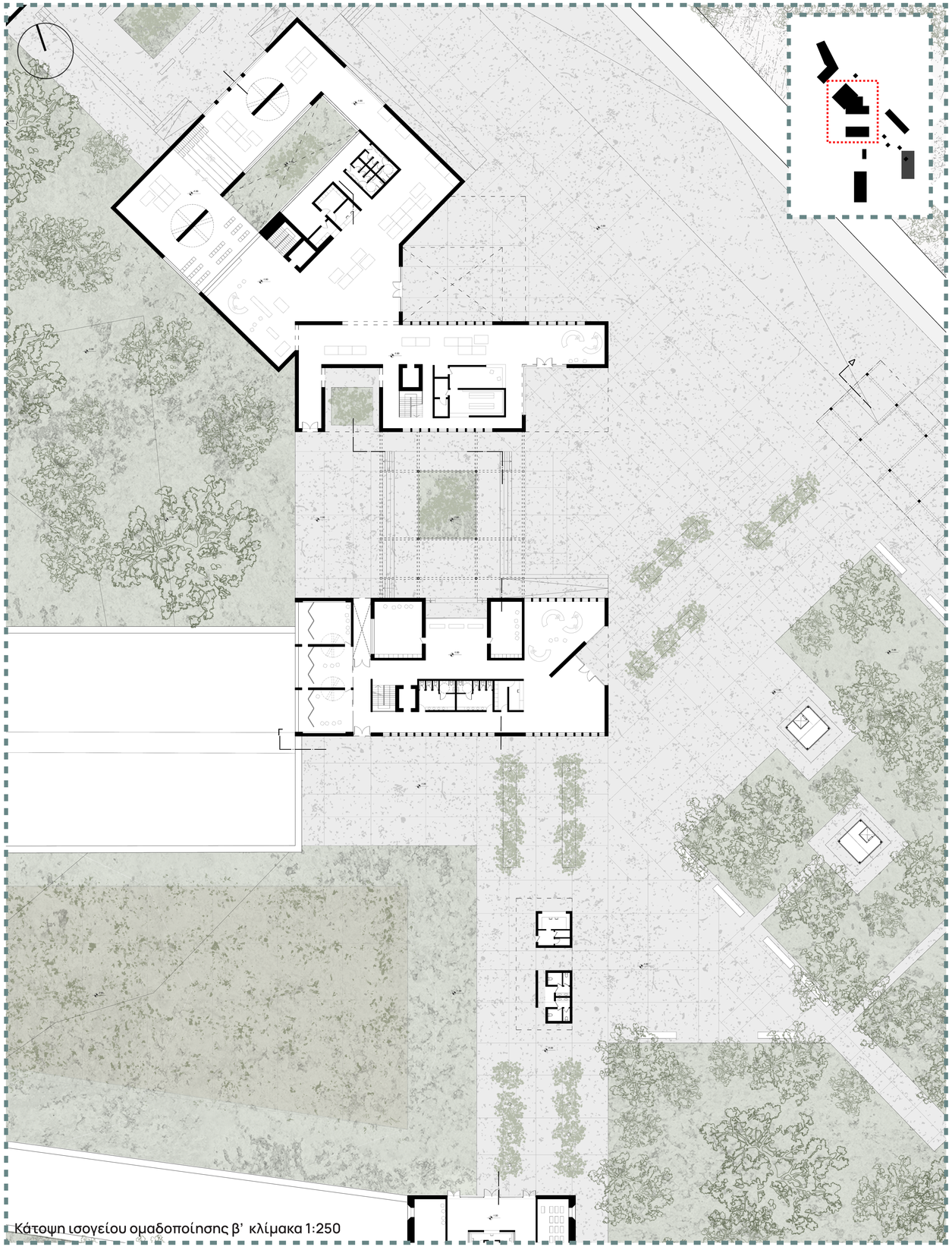
Κάτοψη ισογείου ομαδοποίησης α' κλίμακα 1:250

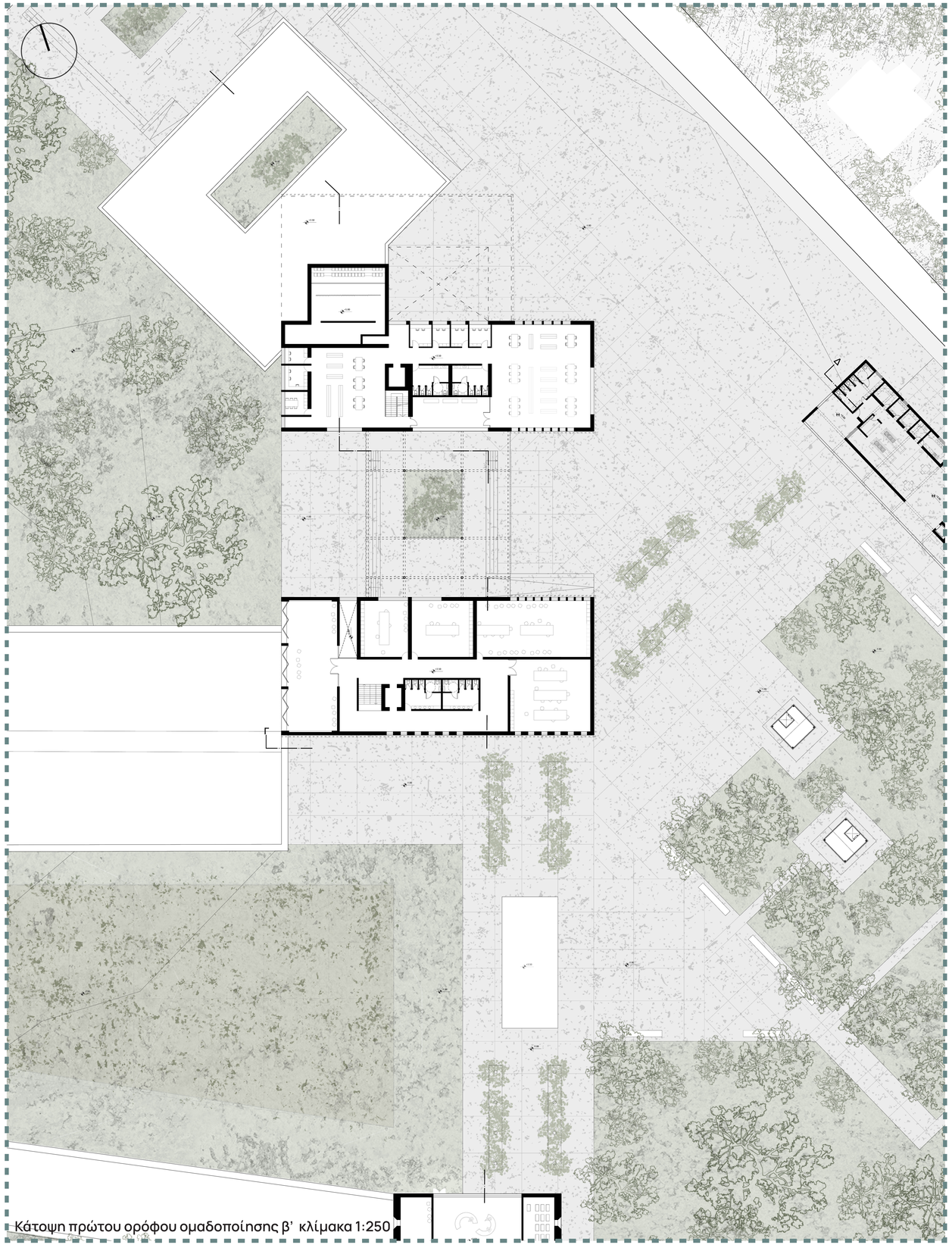
Κάτοψη πρώτου ορόφου ομαδοποίησης α' κλίμακα 1:250

Κάτοψη δεύτερου ορόφου ομαδοποίησης α' κλίμακα 1:250

Κάτοψη ισογείου ομαδοποίησης β' κλίμακα 1:250

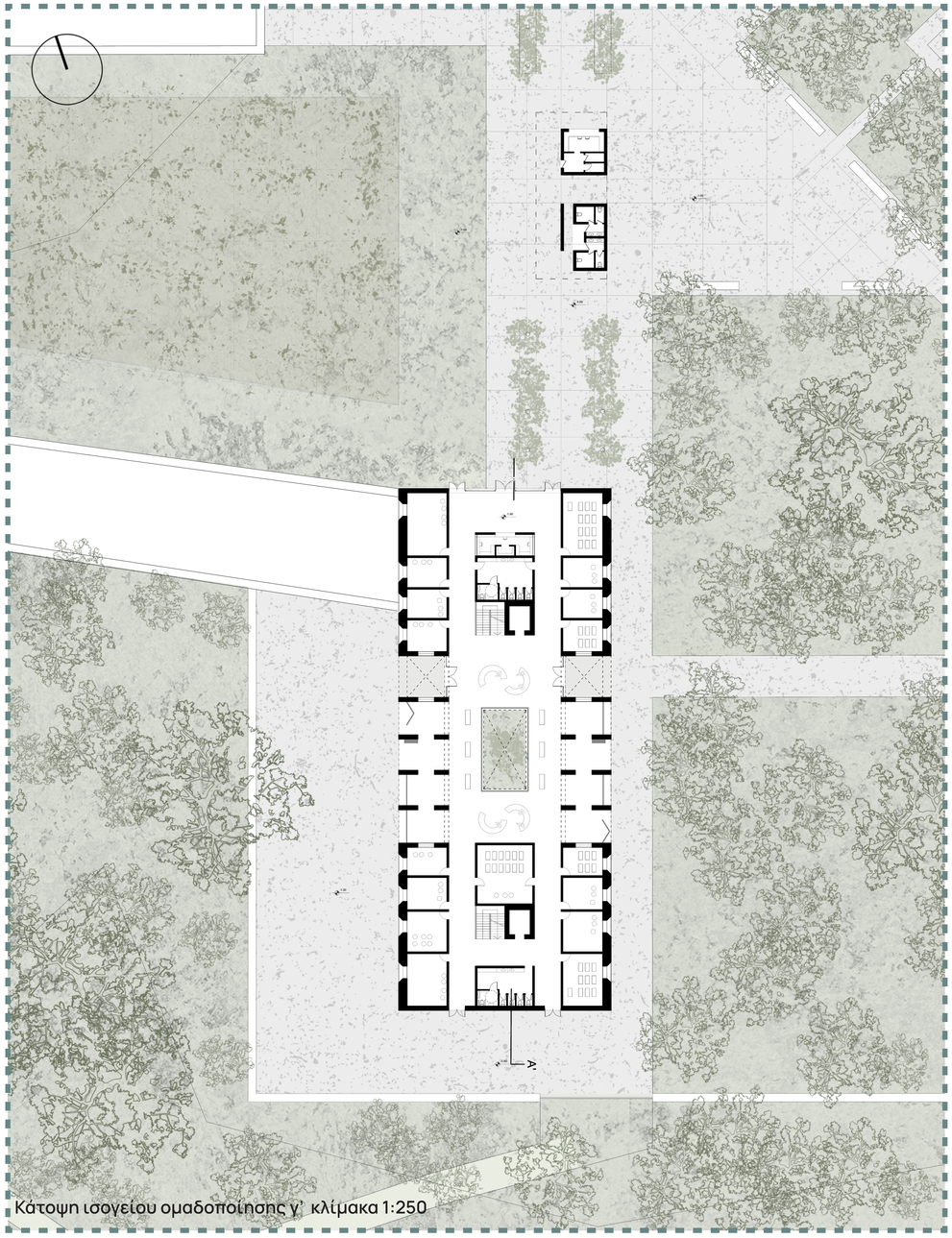
Κάτοψη πρώτου ορόφου ομαδοποίησης β' κλίμακα 1:250

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

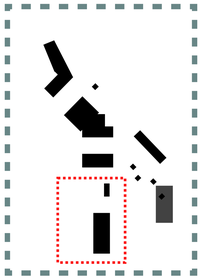
07 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

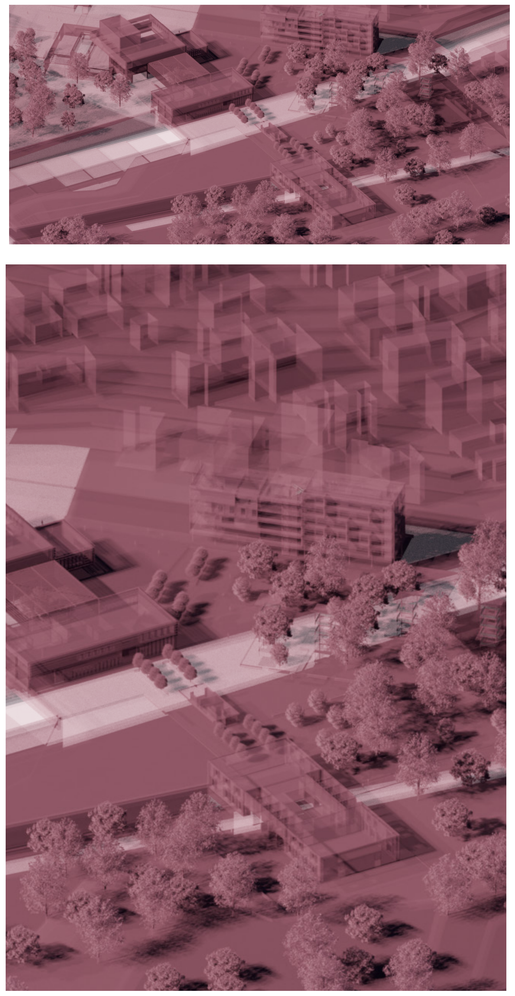
Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

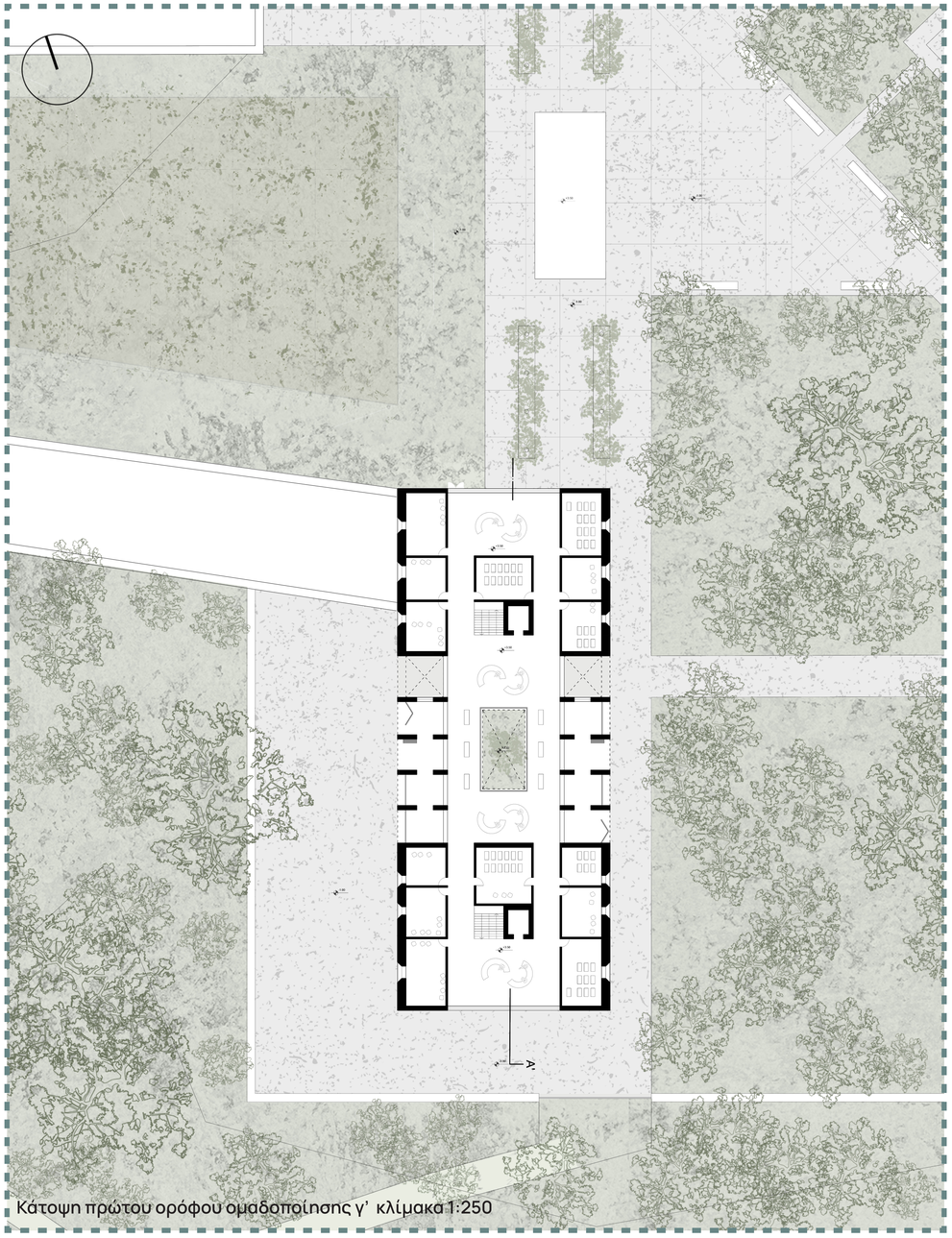
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

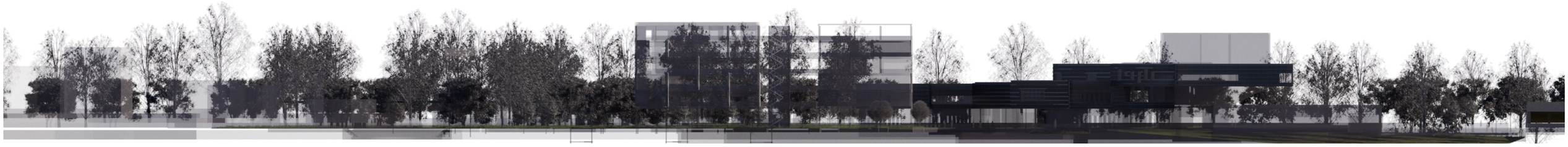
Κάτοψη ισογείου ομαδοποίησης γ' κλίμακα 1:250

Κάτοψη πρώτου ορόφου ομαδοποίησης γ' κλίμακα 1:250

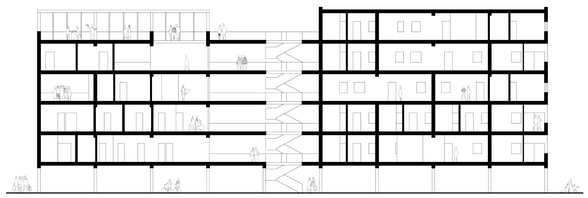

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

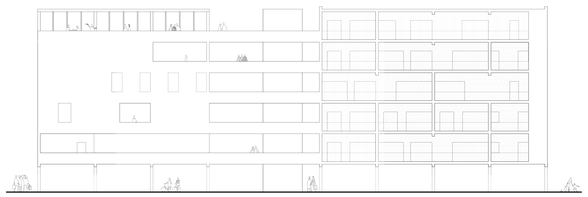
08 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

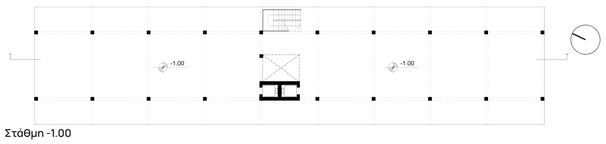
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

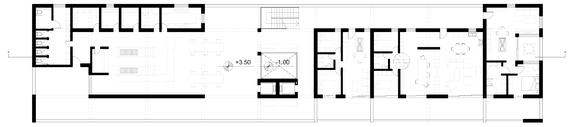
Διαμήκης τομή κλίμακα 1:250 (Δ - Δ')

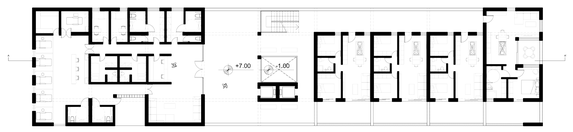
Δυτική όψη κλίμακα 1:250

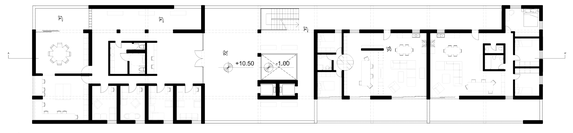
Στάθμη -1.00

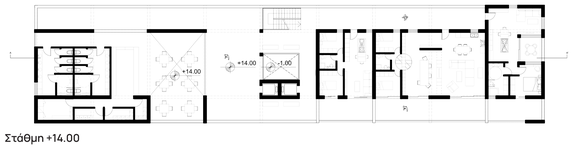
Στάθμη +3.50

Στάθμη +7.00

Στάθμη +10.50

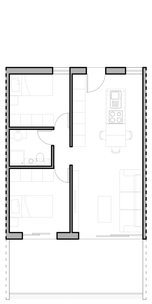
Στάθμη +14.00

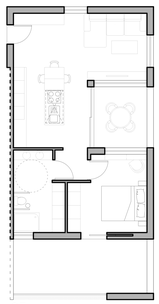
Στάθμη +17.50

Κατόψεις κτιρίου υποστηριζόμενης διαβίωσης κλίμακα 1:250

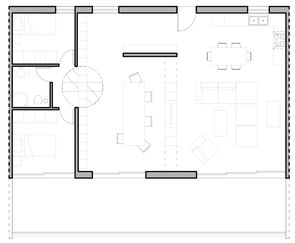
Κατόψεις τυπολογιών κατοικιών κλίμακα 1:100

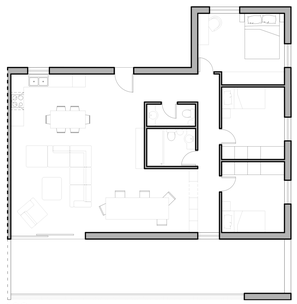
45 τ.μ.

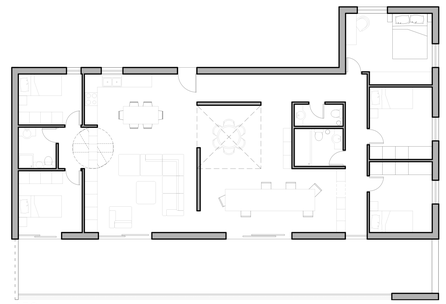
65 τ.μ.

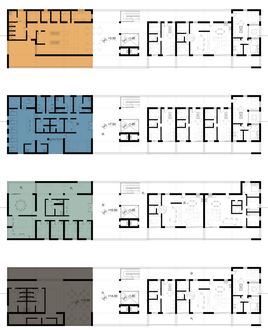
90 τ.μ.

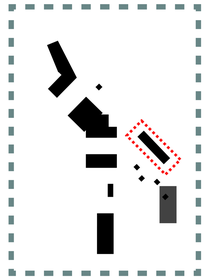
100 τ.μ.

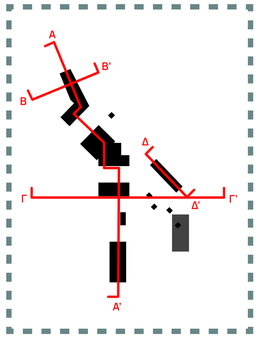

150 τ.μ.

- Κοινόχρηστη κουζίνα - Λέσχη
- Νοσηλευτική μονάδα
- Ατομική και ομαδική ψυχοθεραπεία
- Καφετέρεια - Εντευκτήριο

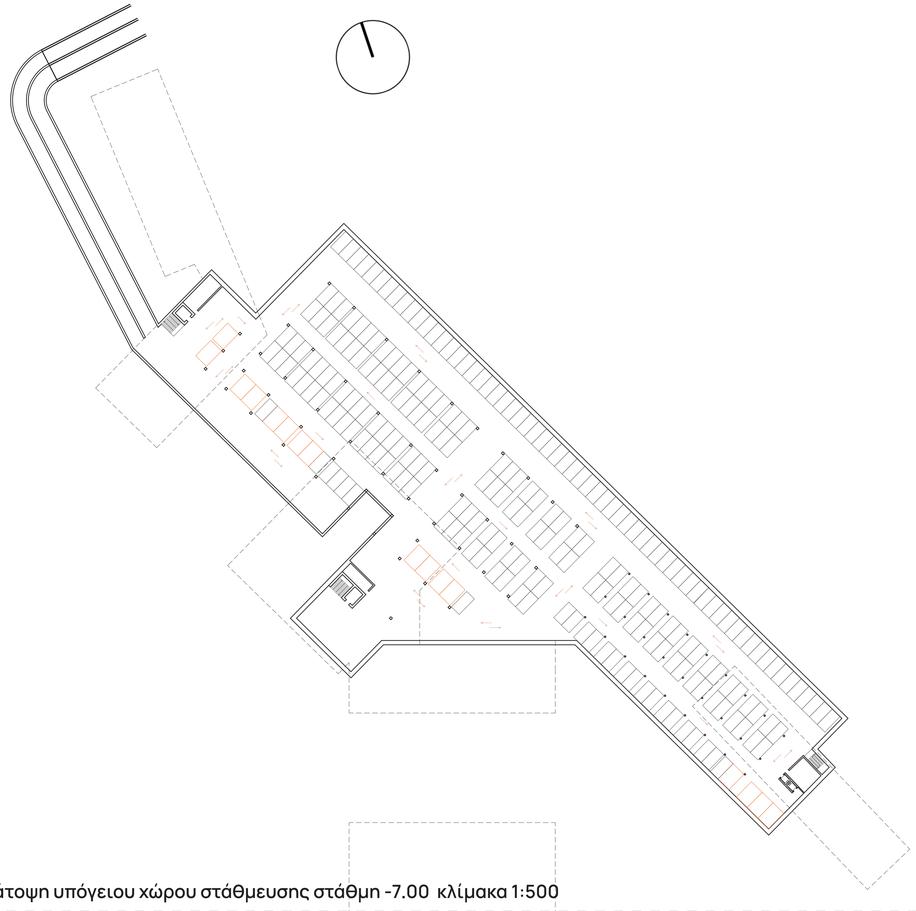

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

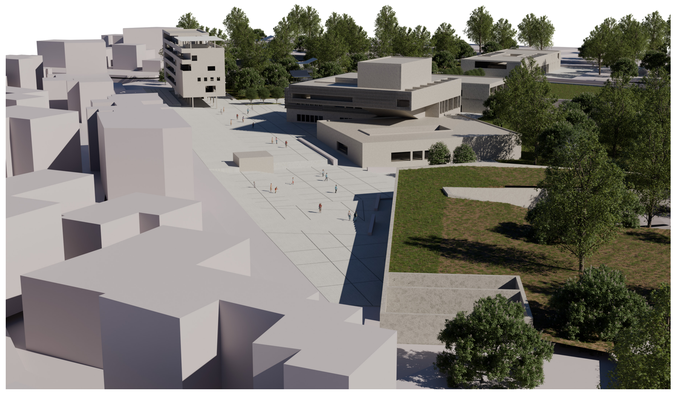
09 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

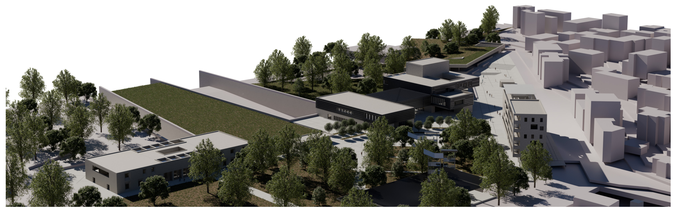
Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

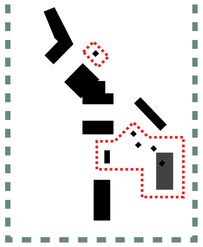
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

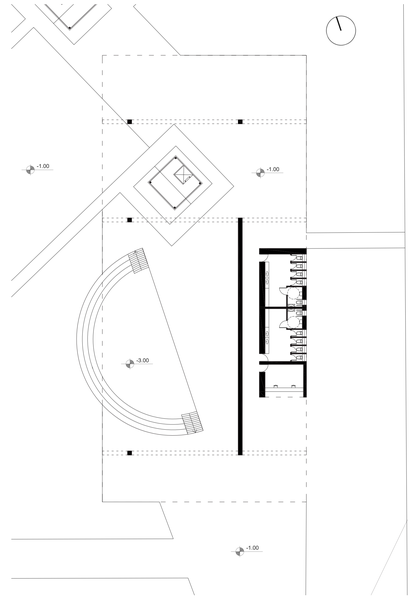
Κάτοψη υπόγειου χώρου στάθμευσης στάθμη -7.00 κλίμακα 1:500

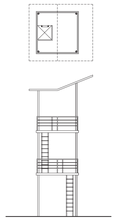

Αστικός εξοπλισμός

Στέγαστρο κλίμακα 1:250

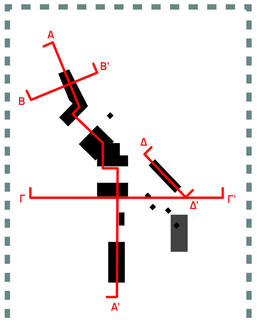

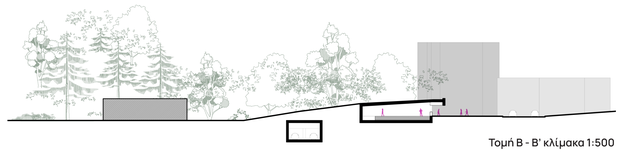
Παρατηρητήριο κλίμακα 1:250

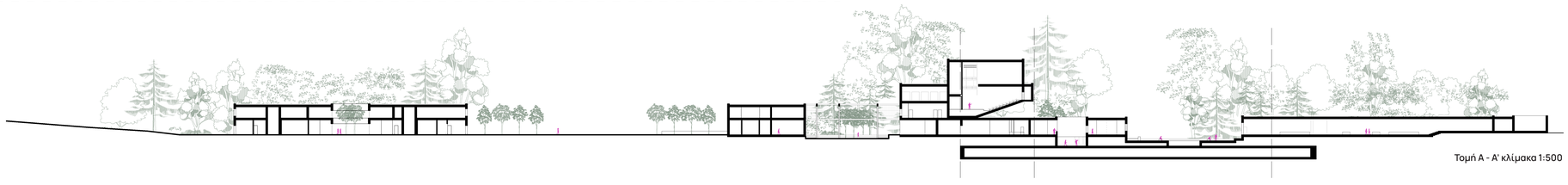

Περίπτερα εξυπηρέτησης και πληροφοριών κλίμακα 1:250

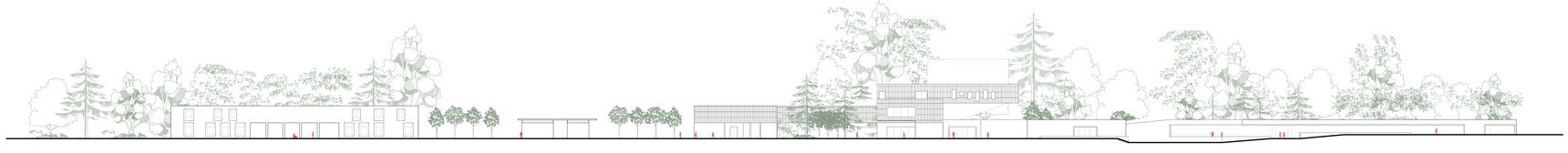

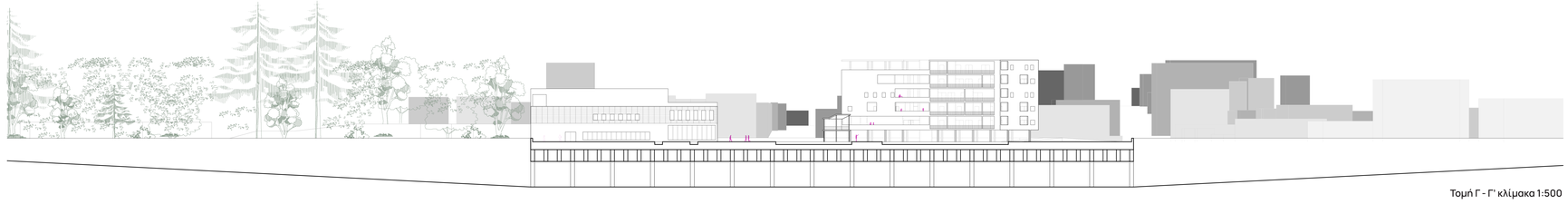
Τομή B - B' κλίμακα 1:500

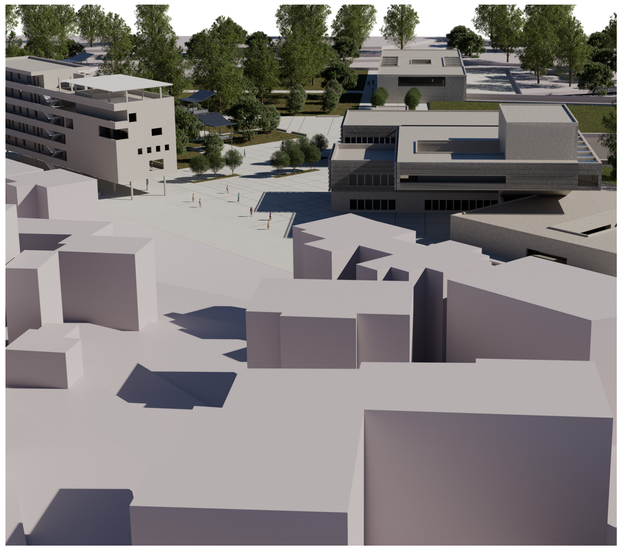
Τομή A - A' κλίμακα 1:500

Ανάπτυγμα ανατολικής όψης κλίμακα 1:500

Τομή Γ - Γ' κλίμακα 1:500

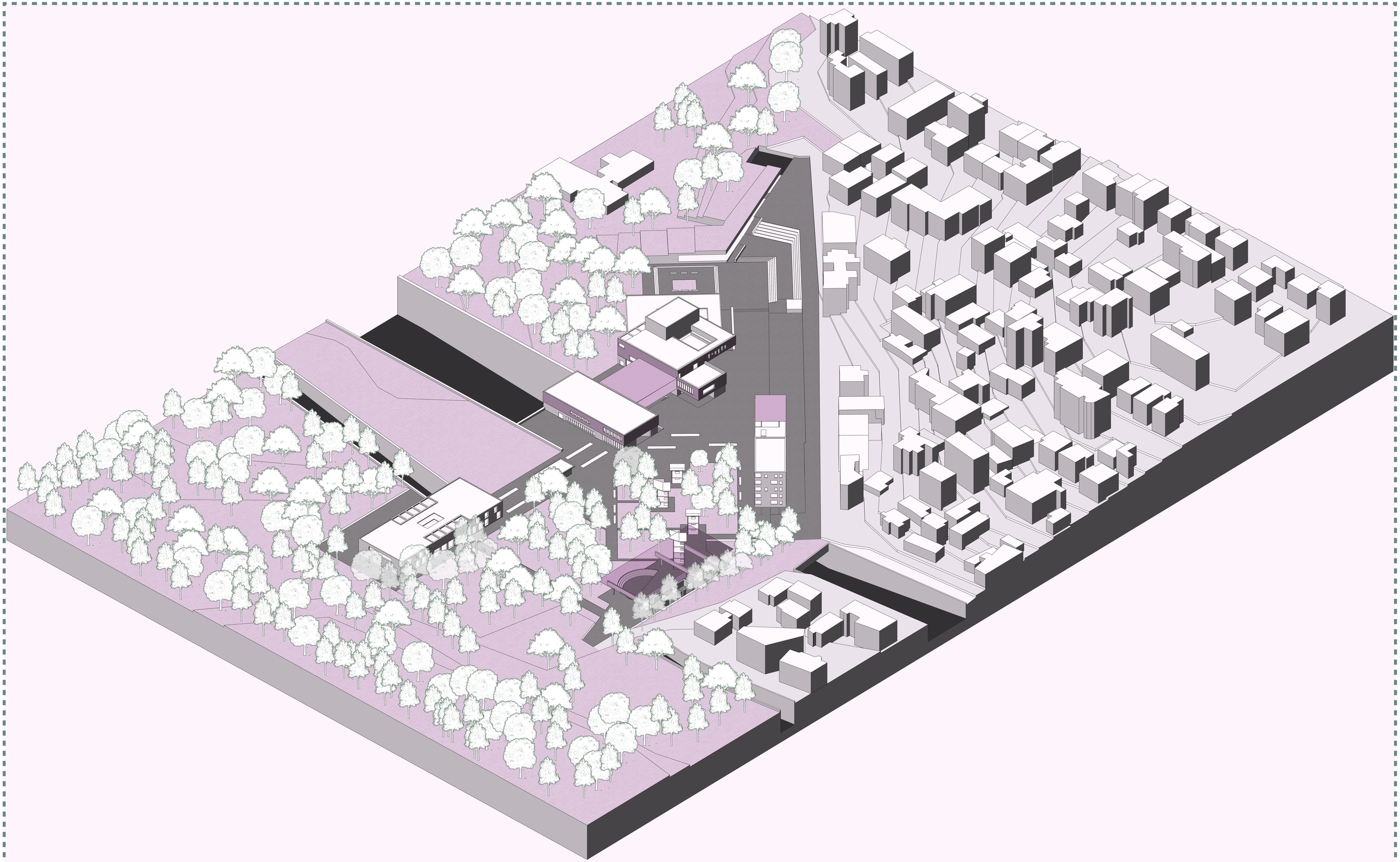

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

10 ΑΞΟΝΟ-ΜΕΤΡΙΚΟ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

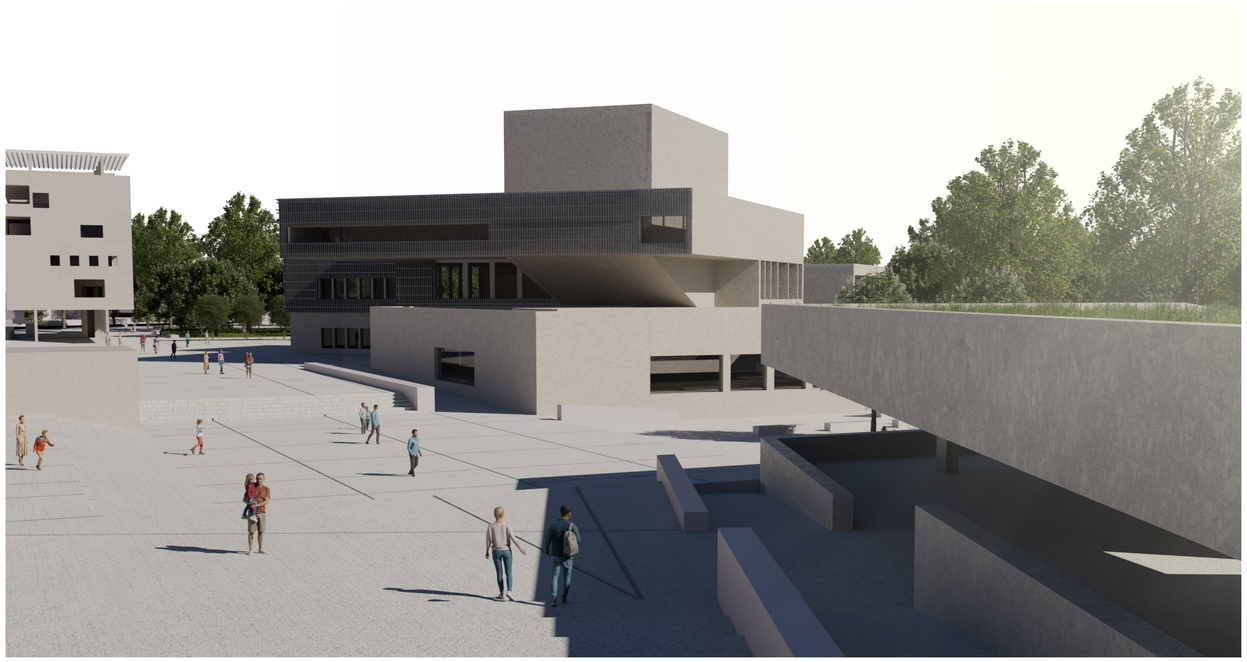
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

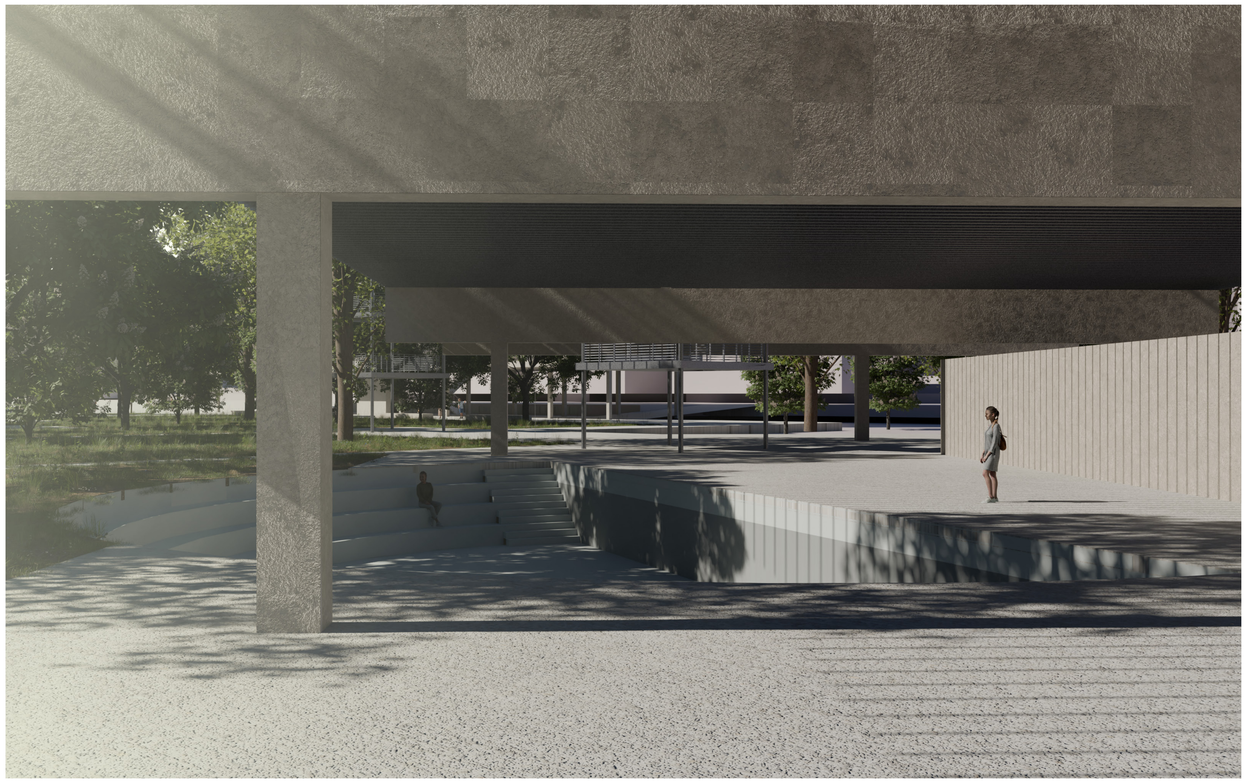

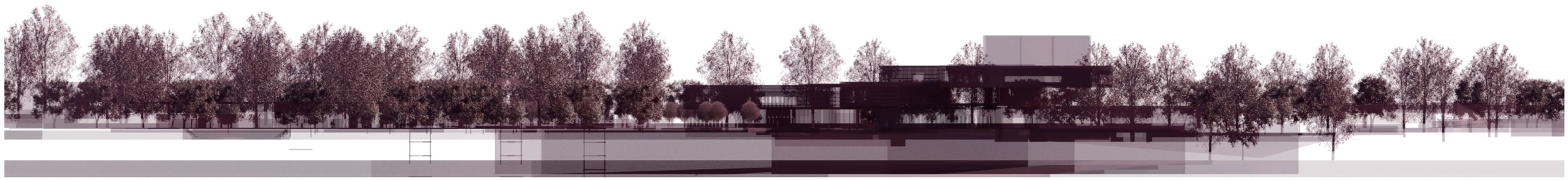
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

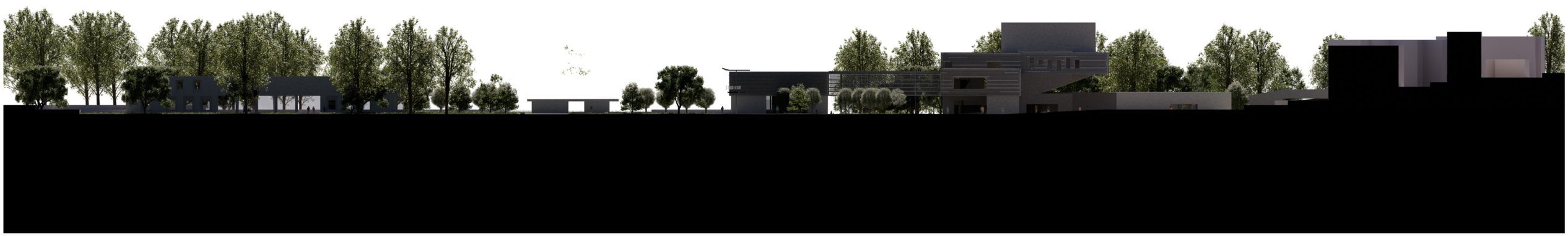
11 ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

12 ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Άννα Καραγιάννη
Επιμέλεια: Μάρθα - Παρασκευή Καλαντζή

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: **Το αποτύπωμα της αρχιτεκτονικής στην ψυχική υγεία: Από τον εγκλεισμό στον δημόσιο βίο**

